

ZONNESTRAAL

**Welk dier
schuilt er
in jou ?!**

IN DIT NUMMER:

P.
2-12

W.o.-dossier
EEN BEESTIGE START!

P.
13-14

Vraag van de week
HOE COMMUNICEREN DIEREN?

P.
15-16

Kunstig!
EEN BEESTIGE BOEL

P.
17-18

Diego & co
SOS STEKELTJE!

P.
19-22

Verhaal
EEN NIEUW LEVEN

P.
23-24

Kalender
SEPTEMBER 2019

**Hoe
communiceren
dieren?**

p. 13-14

ONTDEK JOUW
PRETPLEK
MIDDEN IN DIT NUMMER

**Download dit
superleuke kwartetspel
op www.zonnestraal.be!**

Vis- of vleesetende vogel

AREND

- * leeft alleen
- * blijft bij dezelfde partner
- * is gevoelig, geduldig, rustig, leergierig

Plantenetend zoogdier

OLIFANT

- * leeft in kleine familiegroepen
- * heeft een vrouwtje als groepsleider
- * is ijverig, verstandig, volgzzaam, leergierig

Vis- of vleesetend zoogdier

JACHTLUIPAARD

- * leeft alleen of in kleine familiegroepjes
- * heeft een heel groot leefgebied
- * werkt goed samen, verstandig, speels,

Verhaal

p. 19-22

Een nieuw leven

**De oplossingen van dit nummer vind je
over twee weken op www.zonnestraal.be.**

foto's: © Shutterstock, tenzij anders vermeld.

Zonnestraal

Voor België: Uitgeverij Averbode nv, Postbus 54, 3271 Averbode. Tel. +32 (0)13 78 01 16 – fax +32 (0)13 78 03 83 – e-mail: basisonderwijs@uitgeverijaverbode.be – website: www.uitgeverijaverbode.be

Voor Nederland: Uitgeverij Averbode nv, Postbus 54, 3271 Averbode, België. Tel. 0499 788116 – e-mail: info@uitgeverijaverbode.nl – website: www.uitgeverijaverbode.nl

Verantwoordelijke uitgever: Filip Noël, Abdijstraat 1, 3271 Averbode • **Gedelegeerd bestuurder:** Barbara Vangheluwe

Zonnestraal • ISSN 0772-9898

Deze uitgave ondersteunt de actie van OVAM, die het milieu wil beschermen door het optimale hergebruik van papier aan te moedigen. Dit tijdschrift wordt gedrukt op milieuvriendelijk papier. • De verkoopvoorwaarden van dit product vindt u op www.uitgeverijaverbode.be/verkoopvoorwaarden. • Onder voorbehoud van alle rechten. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, gereproduceerd, verspreid of op andere wijze meegedeeld aan het publiek zonder uitdrukkelijke voorafgaandelijke toestemming van de uitgever. • De persoonlijke gegevens die door u verstrekt worden, worden door Uitgeverij Averbode nv en Uitgeverij Averbode/Erasmie nv, Abdijstraat 1, 3271 Averbode, gebruikt om u op de hoogte te houden van hun activiteiten en uitgaven. Op eenvoudig verzoek kunt u uw gegevens inzien en eventueel verbeteren. • Ondanks al onze inspanningen om aan de verplichtingen inzake het beeldmateriaal van dit nummer te voldoen, is het mogelijk dat bepaalde rechthebbenden ons onbekend gebleven zijn. Wij stellen ons ter beschikking voor het oplossen van hun probleem.

De redactie

Hoofdredactie: Sonja Wuytens • **Coördinatie:** Kathleen Schuyten • **Endredactie:** Isabel Vandeginste & Cécile Cavaleri • **Archief:** Greet Van Dessel • **Prepress:** Chris Beelen • **Artdirector:** Guido Goris • **Vormgeving:** Marine Dornec & Els Vandervoort

Een beestige start!

Mmm, lekkere insecten. Bedankt, impala!

Aaaah, een schone vacht. Bedankt, ossenpikker!

We hebben elkaar nodig!

➔ Kijk eens naar deze dieren. Ze helpen elkaar. Hoe? Omcirkel telkens het juiste pictogram.

- verzorging
- voedsel
- bescherming

Gelukkig kun jij onze vijand al van ver zien. Bedankt, zebra!

Ik ben blij dat jij onze aanvallers zo goed kunt horen. Bedankt, gnoe!

Samen staan we **sterk**!

Wie heb jij nodig?

➔ Er is niemand die alles kan. Soms heb je hulp nodig. Wie kan jou hiermee helpen? Vul aan met de naam van een vriendje.

om je veilig te voelen:

om plezier te maken:

om je te helpen met schoolwerk:

om iets te maken:

om samen te sporten:

om te zingen en te dansen:

Leer de dieren beter kennen!

➔ Kijk naar de kwartetkaartjes. Welke woorden ontbreken er? Zoek ze in de tekstjes en vul aan.

De **bever** bouwt enorm graag.
Hij werkt **ijverig** aan zijn bouwwerken.
Hij is **verstandig** en kan goed zwemmen.
Hij houdt wel van **contact** met anderen,
maar is toch eerder **zwijgzaam**.

Plantenetend zoogdier

BEVER

- * leeft in kleine
familiegroepen
- * blijft zijn hele leven
bij dezelfde partner
- * is ij _ _ _ _ g, zw _ _ _ _ _ ,
v _ rs _ _ _ _ _

De **olifant** is een groot, **volgzaam** dier.
Hij kan heel **ijverig** zijn.
Maak je hem kwaad? Dan valt hij aan.
Hij is **verstandig** en **onthoudt** goed.
Hij is **leergierig**. Hij leert graag nieuwe
dingen.

Vis- of vleesetend zoogdier

JACHTLUIPAARD

- * leeft alleen of in kleine
familiegroepjes
- * heeft een heel groot leefgebied
- * w _ _ _ _ goed sa _ _ _ ,
ve _ _ _ _ _ , sp _ _ _ _

De **jachtluipaard** is een **speels** dier.
Zeker bij het jagen **werkt** hij erg **goed**
samen. Ze sluipen samen op hun prooi af.
Als die wegrent, zetten ze de achtervolging
in. De jachtluipaard ziet er **mooi** uit.
Hij is ook **verstandig**.

Plantenetend zoogdier

OLIFANT

- * leeft in kleine familiegroepen
- * heeft een vrouwtje
als groepsleider
- * is ve _ _ _ a _ dig, ij _ e _ _ _
vol _ z _ _ _ , le _ _ _ _ _

De **ooievaar** vliegt **geduldig** lange afstanden met de groep. Hij wil soms eens **alleen** zijn. Maar hij is ook wel graag bij anderen. Hij is **sociaal**. Zijn jongen worden **zorgzaam** grootgebracht.

Vis- of vleesetende vogel

OOIEVAAR

- * leeft in kleine tot grote groepen
- * heeft soms tijd voor zichzelf nodig
- * is zor _ z _ _ _ , g _ _ _ _ _ g ,
s _ c _ _ _ l

De **arend** is een grote, knappe vogel. Hij is **sterk**, maar ook **gevoelig**. Hij is **leergierig**, en meestal **rustig**. Heeft hij iets in zijn hoofd? Dan hij kan **geduldig** volhouden tot het lukt.

Vis- of vleesetende vogel

AREND

- * leeft alleen
- * blijft bij dezelfde partner
- * is g _ v _ _ _ _ , g _ du _ _ _ _ ,
r _ _ t _ _ , l _ _ _ gie _ _ _

De **termiet** werkt hard en **ijverig**. Hij **werkt goed samen** in groep. Samen bouwen ze prachtige nesten. Hij is goed **georganiseerd** en doet wat nodig is.

Insect

TERMIET

- * leeft in grote kolonies
- * houdt zich aan de voorziene taak in de groep
- * is ij _ _ r _ _ , w _ _ _ _ goed
sa _ _ _ , g _ _ _ g _ _ _ _ _ d

Allesetende vogel

FLAMINGO

- * leeft in grote kolonies
- * zorgt voor de jongen van de anderen
- * is gev _ _ _ _ _ , gr _ _ p _ _ ,
c _ _ m _ _ _ _ _

De **flamingo** is een **grappig** dier. Hij is **communicatief** en snatert veel. Het is een **taaie** vogel. Hij kan goed overleven in slechte omstandigheden. Hij is **gevoelig** en **schrikt** snel.

Psst, wil je dit kwartet spelen? Druk de kaartjes af via www.zonnestraal.be.

Vis- of vleesetende vogel

PINGUÏN

- * leeft in grote groepen
- * heeft één partner per ei dat uitgebroed wordt
- * is ijv _ r _ g, b _ h _ _ _ _
co _ _ u _ _ _ _ _ f

De **pinguïn** leeft samen met soortgenoten. Hij is heel **communicatief**. Zijn vleugels gebruikt hij **behendig** als vinnen. Hij broedt **ijverig** zijn ei uit. Ondertussen gaat het vrouwtje vissen.

Allesetend zoogdier

STOKSTAARTJE

- * leeft in middelgrote groepen
- * heeft een duidelijke rangorde in de groep
- * w _ _ _ _ goed sa _ _ _ ,
g _ _ pp _ _ , s p _ _ l _

Het **stokstaartje** heeft een **eigen taak**. Hij voert die zo goed mogelijk uit. In groep **werkt** hij **goed samen**. Hij kan **lui** zijn. Maar hij is vooral **grappig** en **speels**.

Allesetend zoogdier

PRAIRIEWOLF

- * leeft alleen of in kleine groepen
- * blijft zijn leven lang bij dezelfde partner
- * w _ _ _ _ goed _ am _ _ ,
- s _ _ i _ _ _ , v _ _ s _ _ nd _ _

De **prairiewolf** kan heel snel lopen als hij jaagt. Hij **werkt** dan ook heel goed **samen**. Hij is een groepsdier en dus **sociaal**. Maar hij is ook eens graag alleen. Hij is een **trouw** en **verstandig** dier.

Plantenetend zoogdier

SPRINGBOK

- * leeft in middelgrote familiegroepen
- * leeft meestal gescheiden van het andere geslacht
- * is z _ _ _ z _ _ _ , v _ _ s _ _ _ _ _ ,
- ru _ _ _ _ , nieu _ _ _ _ _

De **springbok** is een **nieuwsgierig** en **verstandig** dier. Hij is meestal **rustig**. Maar als er gevaar dreigt, maakt hij gekke sprongen. Hij is **zorgzaam** en laat zijn vrienden niet in de steek.

Vis- of vleesetend zoogdier

NARWAL

- * leeft in kleine tot middelgrote groepen
- * komt soms met meerdere groepen samen
- * is z _ rg _ _ _ _ , r _ _ _ _ g ,
- be _ e _ _ i _

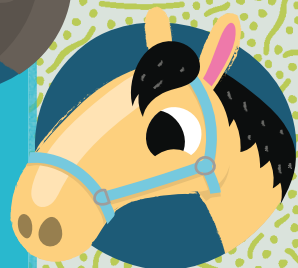
De **narwal** is zoals alle dolfijnen een **behendig** waterdier. Hij is heel **zorgzaam**. Dat zie je aan hoe hij met zijn jongen omgaat. Hij kan snel zwemmen. Maar meestal gedraagt hij zich **rustig**.

Als welk dier reageer jij?

➔ **Doe de test!**

1. Vul op p. 9 in de eerste lijn jouw antwoorden in.
2. Plak er een stukje papier over.
3. Laat de tweede lijn door je mama of papa of een vriend invullen voor jou.
4. Vergelijk de antwoorden. Ken jij jezelf zoals de anderen jou kennen?

1 Wanneer ga jij met een ontspannen gevoel naar bed?

- a) Als je een hele dag lekker niets hebt gedaan.
- b) Als je een lastig karwei hebt afgewerkt.
- c) Als je met je familie in de natuur op stap bent geweest.
- d) Als je een avontuur hebt beleefd.

2 Je gaat helpen bij de kleuters. Wat doe je?

- a) Je kruipt in een gezellige hoek. Je vertelt hen een verhaal dat je zelf leuk vindt.
- b) Je gaat rond terwijl de kleuters bezig zijn. Ze mogen alles aan jou vragen. Je helpt waar nodig.
- c) Je zorgt ervoor dat de kleuters veilig spelen. Scherpe spullen leg je weg. Klimmen op de banken mag niet.
- d) Je probeert de kleuters nieuwe dingen te leren, zoals hun veters strikken.

3 Hoe reageer je als je iemand nieuw ontmoet?

- a) Je bent bezorgd dat jullie niet overeenkomen. Je staat klaar om de woordelijke strijd aan te gaan.
- b) Je wordt onrustig van mensen die je niet kent. Je wilt liever niet in de buurt zijn.
- c) Je velt niet meteen een oordeel. Je zwijgt en wacht af om te zien wat er gebeurt.
- d) Je bent nieuwsgierig. Je gaat op de nieuweling af en praat ermee.

4 Wat vind jij het belangrijkste in een vriendschap?

- a) Er altijd voor elkaar zijn.
- b) Eerlijk zijn tegen elkaar.
- c) Elkaar kunnen vertrouwen.
- d) Je samen amuseren.

5 Hoe reageer jij in een wedstrijd?

- a) Ik hou niet zo van wedstrijden.
- b) Ik ben wel vaak een van de besten.
Maar ik vind dat niet echt belangrijk.
- c) Ik ga altijd voor de winst.
- d) Ik vind deelnemen het leukst.
Ik maak er een spel van.

6 Je mag een zomerkamp kiezen. Wat lijkt jou het leukst?

- a) *Welkom thuis* – een kamp in een huiselijke sfeer. Gezellig samen eten, maar daarnaast mag ieder zijn ding doen.
- b) *Gooi het in de groep!* – een kamp om in groep te spelen, samen te werken en af en toe te filosoferen.
- c) *Wees gerust!* – een kamp waarbij er vooral rustige, creatieve activiteiten zijn. Er is ook een cursus eerste hulp.
- d) *Losbollen* – een kamp met een speelveld buiten, een turnzaal en een zwembad.

	Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Vraag 5	Vraag 6
jij						
.....						

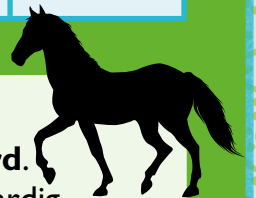
Heb je meestal a?

Dan reageer je als een **neushoorn**. Hij is een genietter. En hij houdt van gewoontes. Hij is snel op zijn hoede. Hij valt aan als hij zich onveilig voelt. Hij is een trouwe vriend.

Heb je meestal b?

Dan reageer je als een **paard**. Hij 'praat' graag en is goedaardig. Hij is een harde werker en kan dingen lang volhouden. Als hij onrustig is, gaat hij lopen. Maar hij is kalm en tevreden als er geen ruzies zijn.

Heb je meestal c?

Dan reageer je als een **hert**. Hij is voorzichtig en beschermt de anderen. Hij is gevoelig en vertrouwt zijn vrienden. Hij is graag een fiere winnaar. Bij gevaar houdt hij zich stil.

Heb je meestal d?

Dan reageer je als een **dolfijn**. Hij is nieuwsgierig en altijd in beweging. Voor goede vrienden doet hij alles. Hij leert snel en wil anderen ook nieuwe dingen aanleren. Hij is vrolijk, maar soms ondeugend.

Goede afspraken maken goede vrienden!

Een zondebok, een haantje, of een kind met kippenvel?
Hou jij van wat kattenkwaad of een kat-en-muisspel?
Van een klas vol kinderen kun je snel een beestenbende maken.
Maar liever niet, dus maken we een lijst met **klasafspraken**!

➔ *Kleur de letters in en versier deze lijst met afspraken.*

Dagelijks opruimen.

Iedereen hoort erbij.

Elkaar helpen.

Respect voor elkaar tonen.

Een vinger opsteken.

Nooit vergeten om plezier te maken!

Denk aan deze afspraken, vandaag, morgen en later.
Dan voelt iedereen zich als een vis in het water!

Hou jij je aan de afspraken?
Dat is fijn!
Daar mag je echt wel APEtrots op zijn!

Ieder zijn taak!

Dieren die in **groep** leven, zijn **goed georganiseerd**.
Er is vaak één **baas** en ieder heeft zijn **eigen taak**.
Dat moet wel, anders hebben ze minder kans om te overleven.
Kijk maar naar de stokstaartjes.

A

➔ **Vul de juiste woorden in. Kies uit:**
babysitters – wachters – leider – jagers.

Stokstaartjes moeten op hun hoede zijn
voor gevaar. De
staan op de uitkijk.

B

Als iemand zich slecht
gedraagt, laat de

dat duidelijk merken.

C

Er moet gegeten worden.

De
zorgen voor eten.

D

De jongen moeten veilig opgroeien.

De zorgen voor hen.

boodschapper

uitdeler

ruziemaker

bordveger

dierenverzorger

ophaler

opruimer

helper

pester

wegloper

spullenbreker

lawaaimaker

plantenverzorger

kalenderbeheerder

Verdeel ook de taken in de klas.
Dat is handig en duidelijk!

➔ **Zoek de valse taken. Doorstreep ze.**
Schrijf dan bij elke taak een naam.

Welk leer-dier ben jij?

Stilletjesaan moet je meer lessen leren. Maar hoe doe jij dat? Lees de tekstjes hieronder. Geef aan wat het best bij je past (je mag er meerdere aanduiden). Zo ontdek je op welk dier je het meest lijkt.

Ik zie als een **uil**. Ik studeer het best **schriftelijk**, met **tekeningen** en **plaatjes**. En met briefjes met formules en belangrijke woorden.

Ik fladder als een **vlinder**. Ik studeer in **stukjes**. Ik kan mijn aandacht er niet lang bij houden. Ik **wissel af** met andere dingen (spelen, computergames ...)

Ik hoor als een **vleermuis**. Ik studeer het best **hardop**. Ik speel schooltje. Ik **leg** de leerstof met mijn eigen woorden uit aan mezelf.

Ik spring als een **gibbonaap**. Ik heb **geen vaste manier** van studeren. Soms eens **hardop herhalen**, dan weer **schrijven**. Of soms ook **tekenen**. Ik weet nog niet wat bij mij past.

Ik doe als een **mier**. Ik maak **kaartjes** met de belangrijkste woorden. Ik voer bepaalde proefjes opnieuw uit. Ik **loop rond** terwijl ik studeer.

Ik ben **rustig** als een **luiaard**. Ik **lummel** wat aan ... Ik stel mijn lessen liever uit. Het zal wel in orde komen ...

MIJN VOORNEMEN:

Ik neem me voor om dit schooljaar als dit dier (of een combinatie van dieren) te werk te gaan. Ik teken het hiernaast of ik schrijf het hier op:

.....

Tip!

Bespreek dit ook met je ouders of je juf of meester. Past die studeermethode wel goed bij jou?

Hoe communiceren dieren?

Mama zegt altijd dat ik moet praten als er iets is. Anders weet ze niet wat ik denk. Maar dieren kunnen toch ook niet praten? En toch lijken ze elkaar te verstaan! Hoe kan dat?

Wat is communiceren?

Communiceren is iets **tonen** of iets **duidelijk maken** aan een ander. Mensen gebruiken vaak **woorden** om te communiceren. We leren **praten** als we peuter zijn en we geraken dat praten snel gewoon. Daardoor kunnen we ons soms moeilijk voorstellen hoe je zonder woorden kunt communiceren. Maar er zijn zo veel meer manieren! Kijk maar hoe deze dieren hun boodschap duidelijk maken.

GELUIDEN

Jongen piepen.

– Wij hebben honger!

GEUREN

Haringen laten windjes.

– Hallo daar, hoe gaat het?

LICHT

Vuurvliegjes seinen.

– Ik zoek een vrouwtje.

BEWEGINGEN

Bijen dansen.

– In die richting is eten te vinden.

KLEUREN

Kameleons veranderen van kleur.

– Scheer je weg!

Hoe uit je je gevoelens?

Hoe tonen dieren wat ze voelen?

Mensen die dieren hebben, weten dat vaak heel goed. En dat is slim, want zo kunnen ze altijd gepast reageren.

Als een hond boos is,
gromt hij.
Hij laat zijn tanden
zien.

Als ik boos ben,

.....

.....

.....

.....

En jij?

Laat jij soms ook
zonder woorden
zien hoe je je voelt?
➡ **Vul aan.**

Als een kat tevreden
is, dan spint zij.
Ze knijpt haar
ogen toe.

Als ik tevreden ben,

.....

.....

.....

.....

Voelt een paard
zich niet goed?
Dan legt hij
zijn oren plat.

Als ik me niet goed voel,

.....

.....

.....

.....

Is een kip bang?
Dan kakelt ze luid
en rent ze weg.

Als ik bang ben,

.....

.....

.....

.....

Een beestige boel

Al van in de oertijd hebben mensen afbeeldingen gemaakt van dieren. Zo ook Franz Marc. Marc was een Duitse kunstschilder die leefde in het begin van de twintigste eeuw. Hij legde zich vooral toe op dierenportretten.

Toren van blauwe paarden (1913)
Franz Marc, 1880-1916
olieverf op doek, 200 x 130, locatie onbekend

Bekijk het werk aandachtig.

Wat valt er meteen op in dit schilderij?

- ☐ de vormen
- ☐ de lijnen
- ☐ de kleuren

Welke kleuren overheersen in dit werk?

- ☐ blauw en geel
- ☐ blauw
- ☐ geel

Waarom schilderde Marc de paarden blauw, denk je?

- ☐ Marc was kleurenblind.
- ☐ Hij had alleen nog blauwe verf.
- ☐ Blauw geeft volgens Marc het best de kracht van een paard weer.

Wat vind je van dit kleurengebruik?

- ☐ Ik vind het heel vreemd.
- ☐ Ik hou van het contrast.
- ☐ Ik vind het maar niets.

Voor de doeners!

Schilder zelf een dierenportret.
Gebruik daarbij ongewone kleuren.
Net zoals Franz Marc.
Stel je werk voor aan je klasgenootjes.

Dierencarnaval

Ook in de wereld van de muziek zijn er mensen die dieren hebben uitgebeeld. Camille Saint-Saëns is daar een mooi voorbeeld van. Hij componeerde *Le carnaval des animaux* (dat betekent: carnaval van de dieren). Daarin laat hij in korte stukjes muziek telkens een ander dier horen. Luister eens naar *Le carnaval des animaux* op YouTube. Probeer de dieren te herkennen. Op www.zonnestraal.be vind je ook een link naar de muziekstukjes.

Herken jij deze dieren? In welke volgorde hoor je ze?
Zet cijfers van 1 tot 5 bij de juiste tekening.

DIERENBAL

Beluister *Le carnaval des animaux* nog een keer.
Herken je een dier? Stap dan als dat dier door de zaal.
Let goed op het ritme.

DIERENPLEZIER

Verzamel vooraf slaginstrumenten:
een handtrom, een tamboerijn, houten
klankstaven ...
Welk van deze slaginstrumenten past het
best bij de olifant? Wat bij een schildpad?
Veel plezier!
Speel om beurten op een slaginstrument.

Heb je geen slaginstrumenten? Geen nood.
Gebruik dan gewone voorwerpen en een
houten lepel om klanken te maken.

1 Bedreigd?

Welke dieren die je ook in tuinen ziet, zijn net als egels bedreigd?
Omcirkel het juiste antwoord. Zoek daarna samen met drie vrienden drie tips om deze dieren te helpen.

muizen – bijen – mussen

1.
2.
3.

2 SOS Klimaatopwarming!

Ook in je tuin kun je meehelpen aan een beter klimaat!
Kruis aan wat helpt voor een gezond klimaat. Doorstreep wat er slecht voor is.
Teken daarna op een apart blad een tuin die goed is voor het klimaat.

- ☐ De tuin vol leggen met betontegels. Zo kan het regenwater nergens in de grond dringen en naar het riool lopen.
- ☐ Een vlinderstruik
- ☐ Een gazon zonder bloemen
- ☐ Gaten in de omheining waar een egel doorheen kan kruipen
- ☐ Een vogelbadje
- ☐ Een composthoop
- ☐ Gif sproeien om het onkruid te verdelgen
- ☐ Plastic laten rondslingeren
- ☐ Een nestkastje

3 Een beter leven?

Is het zielig voor dieren om 'gevangen' te zijn als huisdier?
Of krijgen ze daardoor net een beter leven?
Schrijf hieronder je mening op. Geef er twee redenen voor. Ga samenzitten met iemand die een andere mening heeft. Probeer elkaar te overtuigen.

.....

.....

.....

Een nieuw leven

Pascale Bozzolan – Illustraties: Gilles Frély

Ik ben Louis. Dit jaar verander ik van school. Eigenlijk verandert alles: mijn school, mijn huis, mijn stad en mijn familie. Mama en papa zijn sinds deze zomer uit elkaar. Ze gaan scheiden. Ik wou dat we bevers waren. Bevers blijven hun hele leven samen. Ik ben met mama mee verhuisd. We wonen nu dichterbij haar werk.

Ik zal papa niet vaak meer zien. Hij moet vaak naar het buitenland voor zijn werk. Hij is pri-ma-to-loog. Dat wil zeggen dat hij grote apen bestudeert. Hij is minstens zes maanden per jaar in Afrika. Als hij terug is, zit hij altijd boordevol verhalen. Spannende verhalen, grappige verhalen en soms ook droevige verhalen.

Het is door hem dat ik zo graag dieren zie. Later wil ik dierkundige worden. Ik wil leren hoe dieren leven. Of hoe ze zich gedragen. Of ik word dierenarts. Dan kan ik zieke dieren genezen. Of ... We zien wel. Nu moet ik eerst mijn nieuwe klas leren kennen. Ik ben een beetje bang.

– Louis, ben je aan het dromen? vraagt mama. Gizmo wacht op zijn brokjes. Gizmo is mijn kat. We hebben hem gevonden vlak bij mijn oude school. Hij was helemaal alleen. We hebben hem mee naar huis genomen. Ik heb hem melk gegeven uit een papfles. We hebben zijn leven gered. Sindsdien volgt Gizmo me overal. Behalve naar school. Ik geef Gizmo eten en neem mijn tas.

Ik heb een boel nieuwe spullen gekregen. Tijd om te gaan! De school is vlakbij. – Zal het lukken, jongen? vraagt mama bezorgd.

Natuurlijk gaat het lukken. Maar makkelijk is het niet. Ik moet helemaal opnieuw beginnen. Nieuwe vrienden, een nieuwe klas, een nieuwe school. Komt dat allemaal wel goed?

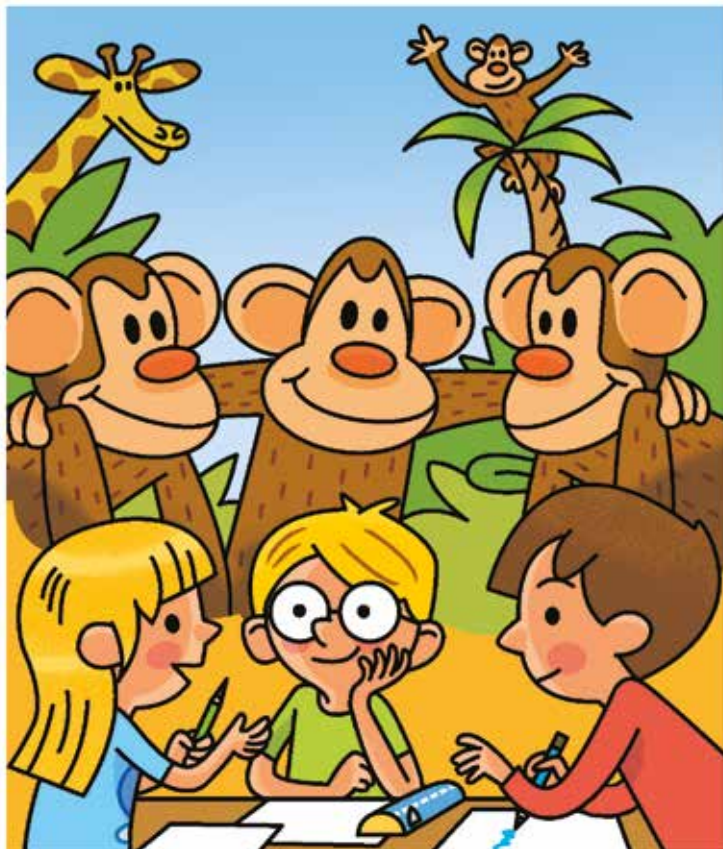
De speelplaats is groot. Er staan bomen en bloemen. Er is zelfs een moestuin en een vijvertje! De speelplaats bruist van het leven. Overal zijn kinderen. Het is net een mierennest. Net als bij de mieren heeft iedereen zijn taak en zijn terrein. De groten helpen de kleintjes. Hier werken ze dus ook samen.

De klas is helemaal anders dan mijn oude klas. Er is een gezellig hoekje met boeken en kleurige kussens. Mijn nieuwe juf is zo lang als een giraf. Eerst stelt ze zich voor. Ook wij mogen zeggen wie we zijn. Dan zet ze ons per twee. Ze legt uit dat we vaak per twee zullen werken. Ze vindt het belangrijk dat we elkaar helpen. Zij denkt dat we zo het meest kunnen leren. Twee weten meer dan één!

Er wordt op de deur geklopt.
Er verschijnt een bang gezicht.
Het meisje ziet er verlegen uit.
– Dat is Laura, fluistert Sammy. Ze doet haar jaar over. Ze ziet er niet gelukkig uit.
Arme Laura. Ze heeft het vast niet makkelijk.
– Juf, mag Laura bij ons? vraag ik. Zij kent de klas en ik ben nieuw. Dus we kunnen elkaar heel goed helpen. En drie weten meer dan twee!

Iedereen lacht. De juf vindt het goed. Laura komt dicht bij ons zitten? Er staat een chimpansee op haar T-shirt. Wat grappig. Papa heeft me net verteld dat chimpansees elkaar helpen. Dat weet men door onderzoek. Ze maken ook soms ruzie, maar ze leggen het nadien weer bij. Dan geven ze een knuffel of een zoen. Net zoals wij!

We krijgen onze eerste opdracht. Ik stop met dromen. De juf geeft ons de regels van de school. Daarin staat hoe we ons moeten gedragen. Ik ga vast veel kunnen vertellen aan de rest van de klas. Want over het gedrag van dieren weet ik veel. Mijn vriendjes zullen zien dat we niet zo heel verschillend zijn van dieren!

Een nieuw leven

1 Hoofdpersoonage

- Hoe heet het hoofdpersoonage?
- Wat gebeurde er met zijn ouders afgelopen zomer?
.....
- Hoe komt het dat Louis zijn papa niet vaak meer zal zien?
.....

2 Zie jij ze? Verbeter de fout in elke zin.

- De papa van Louis is minstens drie maanden per jaar in Afrika.
- De hond van Louis heet Gizmo.
- Louis wil later architect worden.
- Op de T-shirt van Laura staat een gorilla.

3 Verwijswoorden. Over wie gaat het hier? Verbind.

<u>Ze</u> is verhuisd.	•	• Juf
<u>Ik</u> zal papa niet vaak meer zien.	•	• kat
Ik heb <u>hem</u> melk gegeven uit een papfles.	•	• Laura
Dan zet <u>ze</u> ons per twee.	•	• mama
<u>Zij</u> kent de klas en ik ben nieuw.	•	• Louis

4 Goed gelezen? Dan ken je het antwoord.

Welke dieren bestudeert een primatoloog?

5 Welke dieren vind je terug in het verhaal? Je krijgt alvast de beginletter.

B.....	M.....
A.....	G.....
K.....	C.....

6 Laura

Louis vraagt aan de juf of Laura bij hem in het groepje mag. Waarom?

.....

Vind je dat lief van Louis? Vertel.

September 2019

Werelddovendag

Op de laatste zaterdag van september wordt in de hele wereld extra aandacht besteed aan dove mensen. Het is de bedoeling dat je op die dag nadenkt over hoe het is om doof te zijn. Hoe ziet de wereld van dove mensen eruit? Hoe praten ze met elkaar? Wat is gebarentaal en hoe werkt het? Via gebarentaal kunnen horenden en doven gemakkelijker met elkaar 'praten'.

Open Monumentendag

In het tweede weekend van september kun je overal in België bekende monumenten bezoeken. De deuren van de mooiste gebouwen van ons land gaan dan voor je open. Er zijn ook allerlei activiteiten. Zelfs gebouwen die anders gesloten zijn voor bezoekers, kun je dan bekijken. Zoek informatie over monumenten bij jou in de buurt. En neem zeker ook je ouders mee op verkenning!

maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag	zaterdag	zondag
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Dag van de Teddybeer!

Neem je stiekem nog steeds je favoriete teddybeer mee naar bed? Wel, je bent niet alleen! Teddyberen hebben zelfs hun eigen internationale dag: 9 september. Die bijzondere dag werd voor het eerst gevierd in de Verenigde Staten. Het is een dag waarop mensen hun teddybeer in het zonnetje zetten. Want beren waren de eerste pluchen dieren ooit. Hoe heette jouw eerste teddybeer?

September 2019

Dier van de maand

Weet jij waarmee de rode eekhoorn bezig is op de eerste schooldag? Met eten verzamelen voor de winter! De herfst is op komst en er zijn volop noten, zaden en eikels. Die verstopt hij op verschillende schuilplaatsen. In de winter wordt voedsel schaars. Dan zoekt hij zijn voorraden op. Maar ... hij vindt ze niet altijd terug! Eekhoorns leven alleen. Het zijn dagdieren. Dus de kans dat je er nu eentje ziet, is groot!

maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag	zaterdag	zondag
						1
2 Eerste schooldag!	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21 Het is herfst!	22
23	24	25	26	27 Dag van de Franse Gemeenschap	28	29
30						

Milieutip

Neem je altijd de lift of roltrap naar hogere verdiepingen? Ga dan de volgende keer eens via de trap. En daag anderen uit voor een wedstrijdje. Wie is het eerst boven? De trap is beter voor je gezondheid ... en het milieu!

Weerspreuk van de maand!

*In september warme regen,
brengt de boeren rijke zegen.*

PRETPLEK

Hoe wordt een zebra geboren?

Streepje voor streepje!

Het is wit en zwart en het springt. Wat is het?

Een springuini!

Twee koeien zitten in bad.

- Zalig, toch, zegt de ene.
- Niet echt, zegt de ander. Ik krijg mijn vlekken er niet af!

Twee slangen kruipen door de jungle.
De ene slang vraagt aan de andere:

- Zijn wij giftig?
- Waarom?, vraagt de andere.

De eerste slang antwoordt:

- Ik heb net op mijn tong gebeten.

Wat eet een kat het liefst?

Beschuit met muisjes!

- [illegible]

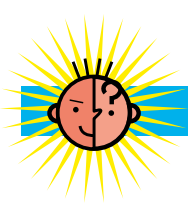
E E

A 2x6 grid with a purple shaded first column. A white wavy arrow points from the top-left cell to the bottom-left cell. A question mark is in the bottom-right cell.

E Niels

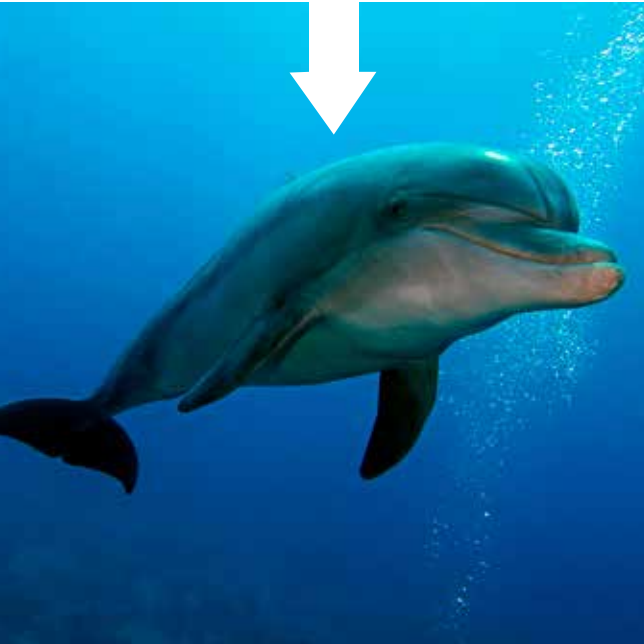
ZS 2019-2020-01 | © Vlaamse Wiskunde Olympiade vzw

Weetjes

Superoren!

Dolfijnen hebben een superscherp gehoor. Wist je dat ze onder water geluiden van wel 25 kilometer ver kunnen horen?

Slim gezien

Kamelen leven in droge zandwoestijnen. En daar is hun lichaam perfect aan aangepast. In de bulten op hun rug kunnen ze vet opslaan. Zo kunnen ze langere tijd zonder voedsel. In de woestijn is er ook veel zand. Om het zand buiten te houden, kan een kameel zijn neusgaten sluiten. En wist je dat hij ook een speciaal vliesje over zijn ogen heeft? Daarmee kan hij makkelijk het zand wegvegen dat voor zijn ogen zit.

Trippel trippel

Spinnen zijn geen insecten. Ze hebben immers 8 poten in plaats van 6. Maar als ze lopen, raken er telkens maar vier poten de grond. Ze wisselen steeds af met de andere vier poten.

Woord-rooster

Kun je deze woorden vinden in het rooster? Zoek

AAP
AREND
BEVER
DIEREN
EGEL
HELPEN
HERT
LEIDER
OLIFANT
ORKA
PAARD
RESPECT
SAMENWERKEN
SOCIAAL
STERK
TERMIET
VERSTANDIG
ZEBRA
ZWIJGZAAM

A	A	R	E	N	D	V	D	E	H	K
S	A	M	E	N	W	E	R	K	E	N
M	O	P	S	T	E	R	K	P	L	T
A	L	T	C	E	P	S	E	R	P	E
A	I	E	S	K	A	T	M	R	E	R
Z	F	S	O	C	I	A	A	L	N	M
G	A	O	R	K	A	N	P	E	Z	I
J	N	H	E	R	T	D	A	I	E	E
I	T	E	G	E	L	I	A	D	B	T
W	B	E	V	E	R	G	R	E	R	I
Z	D	I	E	R	E	N	D	R	A	E

Witte vleermuis

Deze witte vleermuis is de schattigste vleermuis die je ooit zult zien. Het kleine beestje heeft een sneeuwwitte vacht en grote gele oren. Zijn neus lijkt op een blad. Hij behoort dan ook tot de familie van de bladneusvleermuizen. Zo'n bladneus is erg gevoelig. Hij kan de echo's van andere vleermuizen opvangen.

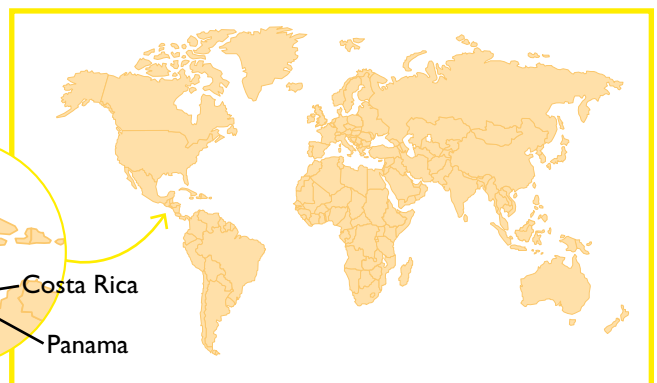
© Alamy

© Alamy

Super schattig, toch?

Zijn neus en oren zijn geel!

Witte vleermuizen komen voor in de regenwouden van Honduras, Nicaragua, Costa Rica en Panama, een groepje landen in Centraal-Amerika.

In tegenstelling tot andere vleermuizen leven ze niet in grotten. Ze maken zelf 'tentjes' van grote bladeren in het woud. In die tentjes schuilt meestal één mannetje met een groepje van ongeveer zes vrouwtjes.

Zitten we hier niet goed?

toto

APEN APEN APEN NA

